

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 8
Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ . . . Φρ. Χρ. 10

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ

ἡ πᾶσα αἰτησις ἀπενδύεται :
Διεύθυνσιν **Φωνῆς τῆς Ἡπείρου**
Ἀθ ἡ ν α ς

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

γίνονται δεκταὶ ἀπὸ 15 τρέχοντος Μαΐου 1898 μέχρι 15 Σεπτεμβρίου 1898 καὶ ὀφείλουν οἱ αἰτοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ νὰ ἀποστέλλωσι συνδρομὴν διὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα μόνον.

Ἡ «Φωνὴ τῆς Ἡπείρου» εἶνε τὸ μόνον Ἡπειρωτικὸν ὄργανον τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἐξαεταετίας συνηγορεῖ ὑπὲρ τῶν Ἡπειρωτικῶν ζητημάτων καὶ ὑπὲρ τῶν ἀπανταχοῦ διεσπαρμένων Ἡπειρωτῶν.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πέρυσιν τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὑπῆρχεν εἰς τὴν καρδίαν ὅλων τῶν Ἡπειρωτῶν ἐρριζωμένη ἡ ἐλπίς ὅτι μετ' ὅλα τὰ ἀτυχήματα τοῦ στρατεύματος εἰς Θεσσαλίαν, ἡδύνατο νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ πόθος τῆς ἀτυχοῦς Ἡπείρου καὶ νὰ κυματίσῃ ἀπὸ τὴν μίαν ἕως τὴν ἄλλην ἄκραν ἡ κυανόλευκος. Μολονότι καὶ ὁ στρατὸς τῆς Ἡπείρου εἶχεν υποχωρήσει καίτοι οἱ ἀρχηγοὶ αὐτοῦ ἐπραξαν ἀνώτερα τῶν προγόνων των, μολονότι οἱ Τούρκοι εἶχον καταλάβει τὰ Πέντε Πηγάδια ἐν νέου, τὴν Φιλιπιάδα καὶ εἶχον κατέλθει ἕως τὸ Γρίμποδον ἐξωθεν τῆς Ἀρτίας, ὅμως πάλιν ἦτο δυνατόν νὰ ἐκδιωχθῶσιν ἐκεῖθεν καὶ νὰ προελάσῃσι τὰ ἐλληνικὰ στρατεύματα.

Ἡ ἐλπίς εἶνε μέγιστον ἐφόδιον ὅταν ἔχη τις νὰ κάμῃ μὲ ἀνθρώπους ἐργαζομένους ὑπὲρ τῆς ἐξυπηρέτησεως ἀληθῶς τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ καὶ οὐχὶ καιροφυλακτοῦντας νὰ ἐπωφεληθῶσιν ἐξ ἐνὸς ἀτυχήματος, ἐκ μιᾶς ἀσυμφωνίας, ἐξ ἐνὸς τέλους πάντων ἐνδεχομένου γεγονότος. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἐλληνικὸς πόλεμος δὲν εἶχεν ἀνθρώπους νὰ τὸν ἐπιχειρήσουν μὲ θέλησιν ἀπὸ ἐνῆνα γκαρραγκιοζλήκι πρώτης τάξεως. Δὲν ἤξεύρω ἐὰν ἄλλος λαὸς θὰ ἐπολεμοῦσεν ὅπως εἰς τὸν ἐλληνοτουρκικὸν πόλεμον. Μία τουρκεϊὰ καὶ ὁὐδὲν τοῦ ὁρόμο· μόλις ἐφαίνοντο τὰ κόκκινα φρεσάκια τὸ ἐκοβαν λάσπι. Αὐτὸ τὸ πλῆθος τοῦ ἐχθροῦ! αὐτὸ τοῦτο, αὐτὸ ἐκεῖνο! ἐπρόβαλλον καὶ προβάλλουν σήμερον οἱ φυγόντες καὶ ἐγκαταλειφθέντες τὰς θέσεις των. Δὲν εὐρέθησαν τρεῖς τὸ ὅλον νὰ μείνουν ἐκεῖ ποῦ τοὺς ἔταξεν ἡ πατρίς, νὰ θυσιάσουν τὸν ἑαυτὸν των καὶ νὰ διέλθῃ ὁ ἐχθρὸς διὰ τῶν πτωμάτων αὐτῶν ἐπὶ ἐξήκοντα ἔτη τὸ κακόμοιρον τὸ ἔθνος ἔτρεφε γαλονάδες, στρατηγούς καὶ ἀρχιστρατήγους, οἱ ὁποῖοι τὴν τελευταίαν ἡμέραν ἐκάστου μηνὸς ἀδειάζαν τὸ κεντρικὸν ταμεῖον, χωρὶς τὸ ἐν τρίτον ἀπ' αὐτοῦ νὰ ἐνθυμηθῇ ὅτι εἶχεν ὑποχρεώσεις πρὸς τὴν πατρίδα· ὅλοι εὐρέθησαν σάπιοι καὶ ἐτέθησαν εἰς ἀποστρατεῖαν. Ἀλλὰ τί ὀφείλει; τοῦτο ἔγινεν ἀφ' οὗ, φεύγοντες, μᾶς ἐφείραν τὸν κατακτητὴν ἕως τὸ Ζεῖτούν.

Ὅταν ἀνεγίνωσκε τις τὰς ἐφημερίδας τῶν Ἀθηνῶν ἐβλεπεν ὅλο φοβερὰς νίκας τοῦ ἐλληνικοῦ στρατοῦ. Παντοῦ ὁ ἐχθρὸς ἐνικατο· ἐνῶ τὰ εὐρωπαϊκὰ φύλλα ἐδημοσίευσεν συγχρόνως ὅτι ὁ τουρκικὸς στρατὸς καταλαβὼν τὸν Τύρναβον ἐβασίλει κατὰ τῆς Λαρίσης· εἰς δὲ τὴν Κέρκυρα ἕνα ἀτυχὲς δημοσιογράφον ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὸν κάψουν ζωντανὸ καὶ νὰ κατεδαφίσουν καὶ τὸ τυπογραφεῖον του, διότι εἶχε τὴν ἀνοησίαν νὰ ἐκδώσῃ παράρτημα διὰ τοῦ ὁποίου ἀνήγγελεν ὅτι ὁ ἐλληνικὸς στρατὸς προελάσας μέχρι Πέντε Πηγαδίων ὑπεχώρησεν εἰς Ἀρτα. Ἡ εἰδήσις

ἦτο ἀληθής, ἀληθεστάτη, ἀλλὰ ὁ λαὸς ἤθελε τὸ ψέμμα, ἤθελε νὰ μάθῃ ψευδῶς ὅτι εἰσῆλθεν εἰς τὰ Ἰωάννινα καὶ ἔστησε τὴν σημαίαν· εἶχε δίκαιον νὰ περιμένῃ τοιαύτην εἰδήσιν, διότι καὶ ἡδύνατο ὁ στρατὸς νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ Ἰωάννινα καὶ νὰ στήσῃ ἐκεῖ τὴν σημαίαν· ἀλλ' ὅλοι εἰς τὸ βωμέεχο, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, εἰμεθα ψεύται, ἀνίκανοι, ἐλεεινοὶ καὶ τρισάθλιοι, ἀμαθεῖς, μὴ γινώσκοντες οὔτε τὸ στοιχειωδέστερον καθήκον μας, καὶ μ' ὅλα ταῦτα κατορθώνομεν νὰ περνώμεν ὡς σοφοί, ὡς εὐπαιδεύτοι, ὡς διακεκριμένοι. — Ὁ δεινός; Οὐ!! σοφὸς ἀξιωματικός. — Ὁ τάδε; Οὐ! δὲν ἔχομεν ἄλλον. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Ὅλοι αὐτοὶ οἱ οὐ καὶ οἱ μού' ἐτέθησαν εἰς ἀποστρατεῖαν καὶ ἀργίαν δι' ἀνικανότητά.

Εὐθυμούμαι ὅτι πρὸ τοῦ πολέμου ἡ «Ἀκρόπολις» εἶχε ξεσχισθῇ νὰ γράφῃ διὰ τὸν ταγματάρχην Λαπιθιώτην. — Ἄ! ἕνα σοφὸν ἀξιωματικὸν ἔχομεν ἐγράφε καὶ τὸν φυλάττει εἰς τὸ ὄπλοστάσιον τοῦ Ναυπλίου, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἶνε ἐκεῖ ὅπου πρέπει διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα μὲ τὰ φῶτα του. — Τὸ ὑπουργεῖον συνεκινήθη ἀπὸ τὰ γραφόμενα καὶ ἀρπάξαι τὸν σοφὸν ἀπὸ τὸ Ναῦπλιον καὶ τὸν ξεπροβοδαίει εἰς τὸ ἀρχηγεῖον τῆς Ἡπείρου. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ὅλοι ἡ σοφία καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἦτο νὰ μὴ ξέρουν τί δρόμος πηγαίνει ἕως τὰ Ἰωάννινα, ἀπὸ ποῦ ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ ὑπάγῃ εἰς τὰ Ἰωάννινα καὶ ἀπὸ ποῦ ἄλλου. Ὁ συνταγματάρχης κ. Στράτος ὅστις ἐνήργησε τὰς ἀνακρίσεις διὰ τὰ λυπηρὰ τῆς Ἡπείρου γεγονότα ἐπρότεινε καὶ διὰ τὸν σοφὸν αὐτὸν νὰ τεθῇ εἰς ἀργίαν. Τοιοῦτοι εἶνε ὅλοι οἱ σοφοὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Σοφοὶ ὅταν ὁμιλοῦν μὲ κουτούς· σοφοὶ μέσα εἰς τὰ γραφεῖα καὶ τὰ μπαλ-μασκέ, ἀνδρεῖοι εἰς τὰ πεζοδρόμια καὶ τὰ καφέ-σαντάν. Ὅταν τοὺς βγάλῃς ἐξω τὰ βρίσκουν ὅλα καπρὸ καὶ ἀντάρα.

Ἡ ἐλπίς μᾶς εἶχε φάει κ' ἐμᾶς. Ἀπεφασίσθη ἀμέσως μὲ τὴν κύρηξιν τοῦ πολέμου ὁ σχηματισμὸς τῆς Ἡπειρωτικῆς φάλαγγος, ἀποκλειστικῶς ἐξ Ἡπειρωτῶν. Τὸ σχέδιον ἦτο νὰ ἀποτελεσθῇ σῶμα ἐκ 3—4 χιλιάδων ἀνδρῶν, νὰ προστεθῇ ἐν ἡ δύο τάγματα στρατοῦ μετὰ μιᾶς πυροβολαρχίας καὶ ὑπὸ τὴν διοίκησιν ἀξιωματικῶν Σουλιωτῶν καὶ ἄλλων Ἡπειρωτῶν νὰ ἀποβιβασθῇ εἰς Ἁγίους Σαράντα ὡς τακτικὸς στρατὸς, νὰ καταλάβῃ τὰ μέρη ταῦτα καὶ φέρῃ ἀντιπερισπασμὸν εἰς τὸν ἐχθρικὸν στρατόν. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ σχέδιον ἦτο λαμπρόν, διότι ὁ Τουρκικὸς στρατὸς εἶχε τσακισθῇ ἀπὸ τὴν Φιλιπιάδα χωρὶς φόβον νὰ περικυκλωθῇ ἐκ τῶν νῶτων. Φαντάζεσθε τί κακὸ θὰ ἐγίνετο ἐὰν ἀποβιβάζετο τὸ σῶμα τοῦτο εἰς Ἁγίους Σαράντα καὶ καταλαμβάνον Δέλβινον καὶ Ἀργυρόκαστρον, αὐξανόμενον δὲ διὰ τῆς ἐξεγέρσεως τῶν ἐντοπίων προυχῶρει νὰ κόψῃ τὴν ὑποχώρησιν τοῦ ἐχθροῦ. Ὅτι ἡ κατάληψις τῶν μερῶν τούτων ἦτο εὐχερὴς εἶνε πασίγνωστον ἐξ αὐτοῦ τοῦ βομβαρδισμοῦ τῶν Ἀγίων Σαράντα· μόλις ἐρρίφθησαν αἱ βολαὶ αἱ καταστρέψασαι τὰς περιουσίας τῶν Χριστιανῶν (κατὰ δὲ τὸν τότε ὑπουργὸν τῶν Ναυτικῶν καὶ τοὺς ναυάρχους τοῦ τὰ φοβερὰ κάστρα καὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀγ. Σαράντα!) Χριστιανοὶ καὶ Ὀθωμανοὶ συνεληθόντες εἰς κοινὴν συνεννόησιν ἀπεφασίν νὰ προσέλθουν

εἰς Ἀγ. Σαράντα καὶ προσκυνήσουν τὸν ἀρχηγὸν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ. Προσῆλθον πράγματι, ἀλλὰ βρῆκαν μόνον τὰ εἰρεπεια τῶν κανονισμῶν!!

Ἡ κυβερνήσις ἐνέκρινε τὸ σχέδιον· τὸ ἤρε πολύ συντελεστικὸν καὶ ὠφέλιμον διὰ τὴν ἐν Ἡπείρῳ δράσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ. — Οὐ! ἀκούς ἐκεῖ· πρέπει νὰ γίνῃ, καὶ οἱ προϊστάμενοι τῆς ἐνεργείας ταύτης ξεροστάλιζαν νὰ λάβουν διαταγὰς τῆς Κυβερνήσεως καὶ ποῦ νὰ δοθῶν αἱ διαταγαί. Μὲ τὴν Δευτέρα καὶ τὴν Τετάρτη ἐπέρασαν δεκαπέντε ἡμέραι· ἐπῆλθεν ἔπειτα ἡ ὑποχώρησις τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ εἰς Ἀρτα· ἀπεγοητεύθη τὸ πλεῖστον τῶν προσελθόντων εἰς τὴν φάλαγγα Ἡπειρωτῶν καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν ἐγένοντο δεκτοὶ ἀπὸ ὅλας τὰς φυλάς τοῦ Ἰσραήλ, παντὸς εἴδους κακοποιὰ στοιχεῖα. Ἀλλὰ τέλος πάντων ἡ φάλαγγς ἔγινε καὶ ὁὐδὲν τοῦ γυμνάσιου εἰς τοὺς παρὰ τὴν ὁδὸν Κηφισίας στρατώνας τοῦ πυροβολικοῦ. Τὸ ἐσπέρας ἤρχοντο καὶ μερικοὶ ἄλλοι πατριῶται οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον εἰς τίποτε ἐργασίαν διὰ τὴν φάλαγγα· ἀλλὰ ἤρχοντο ἔτσι διὰ νὰ φανοῦν ὅτι νὰ καὶ αὐτοὶ... καὶ τὰ λοιπά.

Κατόπιν τῶν υποχωρήσεων ἡ Κυβέρνησις Ράλλη, ἥτις διεδέχθη τὴν πρώτην ἐβδομάδα τοῦ πολέμου τὴν τοῦ Δηλιγιάννη ἐσκέφθη ὅτι ἔδει νὰ προβῇ εἰς νέαν πολεμικὴν ἐπιχείρησιν ἐν Ἡπείρῳ, ἵνα ὅταν γίνῃ ἡ εἰρήνη εὐρεθῇ καὶ ὁ ἐλληνικὸς στρατὸς κατέχων τουρκικὸν ἔδαφος καὶ οὕτω οἱ ὅροι τῆς εἰρήνης μὴ ᾧσι δεινοὶ διὰ τὴν Ἑλλάδα. Μᾶς διετάξαν, ὡς ἐκ τούτου, νὰ μεταβῶμεν εἰς Ἀρτα καὶ τεθῶμεν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ ἀρχηγείου τῆς Ἡπείρου. Ἐμένα δὲν με πολυάρεσεν αὐτὴ ἡ διαταγή· εἶχον ὅμως λάβει γνῶσιν ὅτι τὸ σῶμα ἡμῶν θὰ ἀπεβιβάζετο εἰς Πρέβεζα καὶ ἀνεπτερώθησαν αἱ ἐλπίδες μου. Εἰς τὰς 9 μ. μ. τῆς 21ης Μαΐου διετάχθημεν νὰ ἀναχωρήσωμεν. Τί ἐγίνε κατὰ τὴν ἀναχώρησιν καὶ τὰ ἄλλα ἐπεισόδια μέχρι Μενιδίου θὰ ἀναφέρω ἄλλοτε· ἐνθυμούμαι μόνον ὅτι μεταξὺ τῶν φαλαγγιτῶν ἦμην καὶ ἐγώ. Ἐξέκλινσα ἀπὸ τὸ σπῆτι μου σὰν ἀστακὸς φορτωμένος μὲ χαντζάρια, μὲ τουμπερλέκια, μὲ σακούλια, μὲ πλόσκες γιὰ νερὸ καὶ σὰν πουλὶ ἐπετοῦσα πρὸς τοὺς στρατώνας· μὲ εἶχε καταλάβει ἕνα αἰσθημα ἁλλοιωτικόν. Εἶχε γνωστῇ ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας ὅτι τὸ ἐσπέρας θὰ ἐφευγε ἡ φάλαγγς καὶ ἀπὸ τὰς 6 μ. μ. ἤρχισεν ἡ συγκέντρωσις τοῦ πλήθους· χιλιάδες κατέκλυζον τοὺς δρόμους· ὅταν διέσχίζα τὴν ὁδὸν Σταδίου μὲ τὴν στολὴν τῆς φάλαγγος μεταβαίνων εἰς τοὺς στρατώνας ὅλοι ἑτοῖμοι καὶ ἀνυπόμονοι νὰ χαζέψουν μὲ ῥωτοῦσαν:

— Τί ὥρα φεύγετε;

Τέλος σὰν σήμερα ἐπλήσιον ἵνα ἐκπληρώσωμεν τὸ ὑπερτατον πρὸς τὴν πατρίδα καθήκον· ἐπιβιβασθέντες ἐκ Μενιδίου τὴν νύκτα ἐπὶ τῶν πολεμικῶν καὶ τῶν ἄλλων πλοικρίων, διήλθωμεν ἐκ Σαλαχώρας, ὅπου ἐγκατεστήσαμεν προῦραν ἐξ 70 ἀνδρῶν καὶ περὶ τὴν 5 πρωϊνὴν ὥραν τῆς 1ης Μαΐου εὐρισκόμεθα ἐξωθεν τῆς Πρέβεζας ἀντικρύζοντες τὴν βομβαρδιζομένην ἐπὶ 24 ἡμέρας καὶ μὴ κυριευομένην πόλιν. Οἱ ὑπὲρ τὴν Νικηπόλιν λόφοι, ὁ ποταμὸς Λούρος, ἡ ὁδὸς Πρεβέζης — Φιλιπιάδος — Ἰωαννίνων, ἄλλα τοπεία

και Χορμά, από τα όποια τόσες φορές διήλθον, με συνεκίνησαν βαθύως· τὰ ἐκὺταξα ἀπὸ τὰ πλοία, τὰ ἐκὺταξα λουόμενα ὑπὸ τὴν πρωϊνὴν δρόσον καὶ οἱ ῥοδαίμοι μου ἐπληρώθησαν δακρύων. Ἡ ἀπεβίβασις ἤρξατο· ὁλος ὁ κόλπος ἐπληρώτο ἀπὸ καίαια· ὅτε περὶ τὴν 6 1/2 ὥραν ἐνὶ ἄλλοις εἶχον ἤδη ἐξέλθει καὶ συμπλακῆ μετὰ τῆς παρὰ τὸ χωρίον Μεγαλιτοῦ τουρκικῆς φρουρᾶς ἡμεῖς δὲ εὐρισκόμεθα ἐπὶ ἐνὸς καί κίου πλείους πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Λαύρου, βλέπομεν ἀντικρὺ ἕνα πυκνὸν καπνὸν νὰ ὑψώνεται καὶ εἰς ὅλγον ἕνα φοβερὸν γυλγίνισμα — ζιουό ζιουό ζιουό ζι—μπλουμ· τὸ πυροβολεῖον τῆς Νικοπόλεως ἤρχισε νὰ κανονισθῇ ἐναντίον ἡμῶν. Φοβερός κρότος· οὐδέποτε θέσμιον ἐξοχώτερον παρίστανε εἰς τὴν φαντασίαν μου· σφαῖραι διαστραφύοντες διέζα—ἀριστερὰ χωρὶς καμμία νὰ προσβάλλῃ λήμβον, ἤς ἐπιβαίνουν πολεμισταί. Μετ' ὀλίγον τὰ πολεμικὰ ἀνταπεκρίθησαν εἰς τοὺς κανονισμοὺς προστάθεντα τὴν ἀποβασίαν μας.

Όταν πηδῆσας ἐκ τῆς λήμβου ἐπάτησα εἰς Ἑπαιρωτικὴν γῆν, ἡ καρδία μου ἐπλάτυνθη, χαρὰ διεχύθη εἰς τὴν ψυχὴν μου. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι εὐρισκόμην πλέον εἰς τὴν οἰκίαν μου· καὶ πῶς οὐκ ἀπὸ ἐπαύων γῆν, τὴν ὅποιαν ποσσὶς ἄλλοτε ἐπάτησα; ἐκεῖ νὰ ἀποθάνομεν δὲν μᾶς ἐμύλλει· μᾶς ἐφαίνεται ὅτι τὸ σῶμα μας θὰ ἀνεπαύετο ἡσυχῶς ὑπὸ τὸ χῶμα τῆς φίλης πατρίδος· θὰ ἦτο προτιμώτερον τοῦτο ἀπὸ τὰς τυραννίδας καὶ τὰς στενωχωρίας, αἵτινες πιέζουσι τὴν καρδίαν μας σήμερον, ὅτε ἀναμνησκόμεθα τὰς ἡμέρας ἐκείνας καὶ τὰ ἀτυχῆ γεγονότα.

(ἀκολουθεῖ)

(Γ. Γάργαρος)

Ἐπέστημοι πληροφορίαι πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐκ Παρισίων ἀνήγγειλαν, ὅτι τὸ πρὸς δημοσίαν ἐγγράφην δάνειον τῆς Ἑλλάδος ἐκαλύφθη 23 φορὰς, τοῦτέστιν αἱ αἰτήσεις περὶ ἄγορας μετοχῶν ἠδύναντο νὰ καλύψωσι ποσὸν 23 φορὰς μεγαλειτέρον τοῦ ποσοῦ τοῦ δανείου, τοῦ ἐκτεθέντος εἰς δημοσίαν ἐγγράφην ἐν Παρίσις καὶ διερ ἀποτελεῖ τὸ τρίτον τοῦ ὅλου ποσοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ δανείου. Ἐκ Πετροπολεως ἐπίσης ἀνήγγελλθη, ὅτι τὸ δάνειον αὐτὸ ἐκαλύφθη ἅμα ὡς ἐτέθη εἰς ἐγγράφην. Ἐπίσης ἐκ Λονδίνου ὑπάρχουσι προγενέστεραι εἰδήσεις, κατὰ τὰς ὁποίας οἱ κεφαλαιοῦχοι καὶ τραπεζίται ἐξεδήλωσαν προθυμίαν εἰς ἄγοραν μετοχῶν τοῦ ἑλληνικοῦ δανείου. Νεώτεραι εἰδήσεις δὲν μετεβιβάσθησαν, οὐδεμία ὁμως ἀμφιβολία, ὅτι καὶ αὐτοὶ τὸ ποσὸν ἐπανεπιλημένως θὰ ἐκαλύφθη. Ἡ πρώτη δόσις θὰ καταβληθῇ ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν Τράπεζαν εἰς τὴν ἐν Παρίσις Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν. Τὸ ποσὸν τῆς πρώτης δόσεως ὀρίσθη εἰς 32 ἑκατομμύρια. Ἡ ἡμερομηνία τῆς καταβολῆς τῆς δόσεως ταύτης δὲν ὀρίσθη, ἀπερασίσθη ὁμως ἵνα αὕτη πληρωθῇ μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς πρώτης ζώνης. Ἡ δευτέρα δόσις θὰ καταβληθῇ μετὰ τὴν ἐκκένωσιν τῆς δευτέρας ζώνης ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν. Τὸ ποσὸν ὀρίσθη εἰς 20,000,000. Ἡ τρίτη δόσις θὰ καταβληθῇ ἐπίσης ὑπὸ τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς μετὰ τὴν ὁλοσχερῇ ἐκκένωσιν τῆς Θεσσαλίας. Τὸ ποσὸν ὀρίσθη εἰς 20,000,000 καὶ ἡμέρα πληρωμῆς ἡ 29/10 Ἰουνίου. Ἡ τελευταία δόσις τῆς πολεμικῆς ἀποζημιώσεως θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Ρωσικῆς Τραπεζῆς τῆς Πετροπολεως εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν Τράπεζαν. Ἡμέρα καταβολῆς ὀρίσθη ἡ 29/10 Ἰουλίου, τὸ ποσὸν δὲ 20,000,000 διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς πολεμικῆς ἀποζημιώσεως καὶ 2 1/2 ἑκατομμύρια διὰ τὰς ἀποζημιώσεις τῶν ἰδιωτικῶν περιουσιῶν.

Τηλεγραφικῶς δὲ ἀνήγγελλθη ἐκ Λαμίας ὅτι τὰ τουρκικὰ στρατεύματα ἀπεσύρθησαν ἐκ Δομοκοῦ καὶ Ταράτσας καὶ ἡτοιμάσθησαν πρὸς ἀναχώρησιν. Τὴν Κυριακὴν δὲ ἀρχεῖται ἡ κατάληψις τῆς πρώτης ζώνης ὑπὸ τῶν ἡμετέρων.

ΤΑΞΙΔΙΟΝ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Πρῶτος ὁ ἐπὶ πολλὰ ἔτη διατελὼν ἐν Σπάρτῃ δῆμαρχος Μεσιτίνης κ. Διπλαράκος ἔλαβε τὸ θαρρὸς νὰ συνομιλήσῃ μετὰ τὴν Α. Μ. περὶ τῶν αἰτίων τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τοῦ Κράτους καὶ νὰ προκαλέσῃ τοὺς βαρυσμάντους λόγους αὐτῆς:

— Βασιλεῦ, εἶπε, κυπιάει τὴν συναλλαγὴν, τὴν μέγαίραν αὐτὴν ἣ ὅποια ἀφῆρεσε πᾶσαν ἱκανότητα τοῦ ἔθνους· ἡ ὅποια ἐξηγείσῃ καὶ διέσφειρε καὶ κατέρριψε καὶ ὠπισθοδρόμησε τὰ πάντα ἐν τῇ χώρα.

— Μὰς πῶς θὰ κτυπήθῃ ἡ συναλλαγή;

— Διὰ μιᾶς ἡθικῆς Κυβερνήσεως.

— Τὴν ὅποιαν ἀναμφισβήτητος θὰ κατηγορήσῃ ἡ ἀντιπολίτευσις εἰς ἰκὸν δικαστήριον.

— Οἱ κατηγόροι, Μεγαλειότατε, θὰ μείνουν μόνοι.

Καὶ ἄλλος πολιτευόμενος, ὁ δικηγόρος κ. Πετροπουλάκης, ἐπανελάβετο τὴν ἀνάγκην τῆς καταπολεμήσεως τῆς συναλλαγῆς.

— Μεγαλειότατε, λέγει, ἡλθ' ὁ καιρὸς νὰ ἀναλάβῃται Σείς μετ' ἡθικῶς ἀνθρώπους τὴν διορθεύσιν τὸν κακῶς κειμένων. Ἄν συνεχισθῇ τὸ παρελθόν, πολλὰ κινδυνεύουν.

— Ἀλλάξτε γνώμην, βλέπω εὐχαρίστως, κ. Πετροπουλάκη.

— Εἴχομεν ἀπατηθῇ, Μεγαλειότατε, ὅπως καὶ τὸ πλείστον τοῦ ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Ἡδὴ ὁμως πέντες πρέπει νὰ μεταμεληθῶμεν διὰ τὸ παρελθόν.

— Αὐτὸ δὲν ἔμορφο νὰ τὸ πῶ ἐγὼ εἰς τὸν Λαόν. Σείς ὀρεῖσθε νὰ τοῦ τὸ πῆτε.

— Ὁ Λαὸς τῶχει πλέον ἐνοχῆται.

— Ὑπάρχουν δυστυχῶς, κ. Πετροπουλάκη, τινὲς πολιτικοί, οἱ ὅποιοι διαβάλλουσι τὸν Λαόν μου.

— Τοὺς γνωρίζεις αὐτούς, Βασιλεῦ, ὁ Λαὸς Σας. Εἶνε οἱ γνωστοὶ παλαιοὶ ἄνθρωποι τῆς ρουτίνας. Ὁ Λαὸς σήμερον μισεῖ τὴν συναλλαγὴν. Θέλει νὰ ἐκλείψῃ αὕτη.

— Ἀγαπῶ τὴν Πατρίδα μου. Αὐτὸ εἶνε τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἰδίου μου.

Ὁ πρῶτον βουλευτὴς κ. Σαλατάρης, συνομιλῶν μετὰ τοῦ Βασιλέως, ἔφερε τὸν λόγον εἰς τὴν κατ' Αὐτοῦ καὶ τῆς σεπτῆς θυγατρὸς Του δολοφονικὴν ἀπόπειραν καὶ εἶπεν:

— Πᾶν δυστύχημα ὑμέτερον, Μεγαλειότατε, εἶνε καὶ ἐθνικόν.

— Ἐθνητρίαντες τὸν Λαόν μερικοί, ἀποδίδαντες εἰς τὴν Βασιλείαν προδοτικὴν ἐνέργειαν. Ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ τὴν πατρίδα μου καὶ τὸν Λαόν μου! Ἐγὼ δὲν θέλω τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν πρῶτον τοῦ τοποῦ μου!

Καὶ μελαγχολήσας ὁ Βασιλεὺς μετὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς εἰσῆλθεν.

Εἰς τὸν δικηγόρον κ. Μυλωνάκον, ὁμιλήσαντα εἰς αὐτὸν περὶ τῆς ἀποείρας, εἶπεν ὁ Βασιλεὺς:

— Ἀποτρέψαις ἡ πράξις τοῦ Καρδίτου. Φρικώδης. Δὲν ἠθέλησε νὰ δολοφονήσῃ τὸν Βασιλέα, ἀλλὰ τὸν πᾶν καὶ τὴν κόρην του. Ἐγὼ τακτικώτατα περιπατῶ μόνος. Ἀπὸ ἧς βελε νὰ με κακοποιήσῃ, δὲν μ' ἐκισφυλάκτει; Ἐφύλαξεν ὅταν συνόδευα τὸ παιδί μου νὰ με κτυπήσῃ! Τί τοῦ ἔπαιε τὸ παιδί μου, ποῦ ἐπαίρθη νὰ τὸ δολοφονήσῃ; Δὲν θὰ λησμονήσω ποτε αὐτὴν τὴν ἀπανθρωπίαν.

Εἰς τὸν κ. Κοπανιτσαν, ἐκφράσαντα Αὐτῷ τὴν εὐγνωμοσύνην τοῦ Λαοῦ διὰ τὴν ταχίστην καὶ συμφέρονσαν ἐπίλυσιν τῶν ἐσωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ Κράτους, ὁ Βασιλεὺς ἀπήντησεν:

— Εἶχον γράψαι εἰς τοὺς Ὑψηλοὺς συγγενεῖς μου καὶ αὐτοὶ συνέτρεξαν, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ ἡ λύσις οἷα ἐπῆλθεν. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ μάθῃ ὁ Λαός.

Εἰς τὸν Βασιλέα, ἀρχιθέντα εἰς Γύθειον πα-

ρουσιάζοντες πρῶτον ὁ Δῆμαρχος καὶ τὸ Δημοτικὸν συμβούλιον. Ὁ Βασιλεὺς ἠρώτησε διὰ τὴν δημοσίαν ἀσφάλειαν τῆς ἐπαρχίας. Ὁ δῆμαρχος ἀπάντησεν:

— Οἰκροτάτη. Οἱ πολιτικοὶ δὲν ἀφήνουν τὰς ἀρχὰς νὰ κάμουν τὸ καθικόν των.

Ὁ Βασιλεὺς ἀπήντησε:

— Τί νὰ σὰς κάμω! Δὲν ἐκλέγω ἐγὼ τοὺς βουλευτάς.

Μετὰ ταῦτα παρουσιάσθησαν εἰς τὸν Βασιλέα οἱ βουλευταί. Προκειμένου περὶ πολιτικῆς, ὁ Βασιλεὺς εἶπεν:

— Ἐγένοντο σφάλματα κατὰ τὸ παρελθόν. Ἐλπίζω εἰς τὸ μέλλον νὰ ἐπαναληφθῶν. Αὐτὸ ἀντελήφθη κατὰ τὴν περιόδον μου. Ἵσως εἰς τὴν μεταβολὴν ἀντιπράξουν πολιτικὴν τιμὴν, ἀλλ' αὐτοὺς θὰ τοὺς μαυρίσῃ ὁ λαός. Καρὸς νὰ λείψῃ ἡ συναλλαγή καὶ ἡ κλεψία.

Πλὴν αὐτὸν ὁ Βασιλεὺς εἶπεν εἰς τοὺς πολιτευόμενους, παρακαλέσαντας αὐτὸν νὰ παραμείνῃ εἰς τὸ Γύθειον:

— Ἐπισπεύδω τὸ ταξιδίον μου, διότι τὸ ἔθνικόν ζητήμα ταχέως με καλεῖ εἰς Ἀθήνας.

Εἰς πρῶτον βουλευτὴν ὁ Βασιλεὺς εἶπεν εἰς Γύθειον:

— Ἐκ τῶν τελευταίων συμφορῶν τὸ ἔθνος ἐξῆλθε συντετριμμένον. Ἀνάγκη νὰ ἐργασθῇ ἕκαστος πρὸς ἀνόρθωσιν τῶν κακῶς κειμένων. Ὁ λαὸς διεβλήθη, ἐκ τῶν διαβολῶν δ' ἐγεννήθη ὁ Καρδίσις. Ὅταν ἡγήρῃ τῆς ἐμάχης διὰ νάντηλθῶ πῶθεν προήρχοντο οἱ πυροβολισμοί, ἐνόμισα δὲ εἶχον πληγῆθῃ θανάσιμως. Εὐτυχῶς ὁ Θεὸς μ' ἔσωσε.

Ἐν Γυθείῳ συνέλαβον μετὰ τοῦ Βασιλέως ἐπὶ τῆς θαλαμῆς τοῦ δῆμαρχος καὶ οἱ βουλευταί. Ὁ Βασιλεὺς μετὰ τὸ γεῦμα συνομιλήσεν ἐκτενῶς μετὰ τὸν βουλευτὴν κ. Πετροπουλάκην διὰ τὸ πολιτικὸν μέλλον τῆς Ἑλλάδος. Ὁ κ. Πετροπουλάκης εἶπε πρὸς τὸν Βασιλέα:

— Μεγαλειότατε, φρονῶ, διὰ καλὸν ἦθελον εἰσθαι, ἂν ἡ Βασιλεία μὴ ἐπέτρεπεν εἰς τὰς Κυβερνήσεις νὰ καταστρέφῃ ἡ μία τὸ ἔργον τῆς ἄλλης ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ τόπου.

Ὁ Βασιλεὺς εἰς ταῦτα ἀπήντησε διὰ τῶν εἰδῶς βαρυσμάντων φράσεων, αἵτινες θὰ ἔγινον ἀπῆλθον μεγάλην καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Δὲν ἐπενέβην μέχρι τοῦδε, διότι ἐβλεπον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ Λαὸς ἡμείνοντο τὴν κατὰστασιν ταύτην. Τώρα ὁμως, ὅτε ἀντελήφθη, ὅτι ὁ Λαὸς ἐπιθυμεῖ τὴν μεταβολὴν τοῦ παρελθόντος, θέλω ἐμπροστίς πάσης δυνάμεως καὶ με θυσιάν τοῦ θρόνου μου ἀκόμη πᾶσαν Κυβέρνησιν νὰ πράξῃ τι, ἀντιβαίνον εἰς τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους.

Εἰς τοὺς πολιτικούς κύκλους πιστεύεται ὅτι ἡ Ἀμερικὴ θὰ διατηρήσῃ τὰς Φιλιππίννας νήσους. Ἐνεκα τῶν συνεχῶν μεταβολῶν τῶν πολεμικῶν σχεδίων τῶν Ἰσπανῶν καὶ τῶν Ἀμερικανῶν φέρεται ὅτι ὁ πόλεμος θὰ παραταθῇ καὶ θὰ περιπλάξῃ. Ὁ Ἀμερικανὸς ναυαρχὸς Σάμψον προσαβεῖ νὰ προσελκύσῃ τὸν Ἰσπανικὸν στόλον εἰς τὰς Καναρίους νήσους.

ΜΙΛΑΝΟΝ, 28 Ἀπριλίου. Ἡ κατάστασις εἶνε ἄκρως σπουδαία. Αἱ διαδηλώσεις δὲ ἐξακολουθεῖν σιν. Οἱ καθεστωμένοι, οἱ ἐπιτετραμμένοι τὴν τῶν ἡγανακτῶν νὰ ἐπιδιώκουν κατὰ τὸ πλῆθος. Πολλοὶ βουλευταὶ σοσιαλισταὶ συνεληφθῆσαν. Τὰ στρατεύματα εὐρισκόμενα εἰς τοὺς στρατώνας καὶ ἡ πόλις φρουρεῖται στρατιωτικῶς. Ὁ ἐρεθισμὸς διὰ τὸ πλῆθος αὐξάνει ἔνεκα τῆς ὑπερτιμῆσεως τοῦ ἀπύρου.

ΡΩΜΗ, αὐθιμῆρον. Αἱ σοσιαλιστικαὶ παραχαλῆς ἐπιτείνονται. Ὑπουργικὴ κρίσις εἶνε πολὺ πιθανὴ ἐκ τὸ κίνημα δὲν κατασταλῇ ἄμεσως.

ΜΑΔΡΙΤΗΝ, 28 Ἀπριλίου. Ἡ παντελής ἑλλειψὶς θετικῶν εἰδήσεων τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων διετρεῖ καὶ ἀνησυχεῖ τὸν λαόν. Ἡ ὑπουργικὴ κρίσις εἶνε ἀφεικτος. Ἡ Ἀντιβασιλείσα συνδιέλεχθη ἐπὶ μακρῶν μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Γερουσίας, ὅστις τὴν συνέβουλευσεν νὰ ἀναχωρησάσθαι δυνάτον ταχέως τὸν ὅπουρος ἐπὶ, ἐπιστολιζομένη τὸν κ. Σαχάτιαν νὰ σχηματίσῃ τὸ νέον ὑπουργεῖον τῆς συνδρομῆς τοῦ κ. Καμαζό.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, αὐθιμῆρον. Τηλεγραφοῦσιν ἐκ Νέας Ὑόρκης, ὅτι ἡ ἀδελφὴ τοῦ Ἀμερικανικοῦ στόλου εἶνε ἀνεξήγητος.

ΜΑΔΡΙΤΗΝ, 29 Ἀπριλίου. Ἡ ἀντιβασιλείσα ἐκάλυψε εἰς τὰ ἀνάκτορα τὸν κ. Γκαμάζο, μετ' οὗ συνομιλήσας διὰ μακρῶν. Ἡ ἐσωτερικὴ κατάστασις ἐβελτιώθη κατὰ τι.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 29 Ἀπριλίου. Ἐπιστέλλουσιν ἐκ Γιβραλτάρ, ὅτι ἡ Ἰσπανικὴ μοῖρα τοῦ Πρασίνου Ἀκρωτηρίου ἐπανεπέλευσεν εἰς Γάβειρα.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, 29 Ἀπριλίου. Βεβαιούται ὅτι σήμερον τὸ Ἀμερικανικὸ ἀποβατικὸν σῶμα, σταυρωμένον ὑπὸ τῶν δύο μοῖραις τοῦ στόλου, θὰ ἐπιμῇ ρήσασιν ἀπέδωκεν εἰς Κούβαν.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, 29 Ἀπριλίου. Παρ' ὅλην τὴν λογικρίαν, τὴν ἐξακουμένην ἐπὶ τῶν ἐξ Ἰταλίας τῆ-

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ

Εἰς τὰς «Ἡμερησίων Νέων» τηλεγραφοῦν ἐκ Βιέννης, ὅτι ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωσήφ ἐπιστρέφει ἐκ Κίσιγεν τὸ ταχύτερον. Καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν συνεσκέπτετο μετὰ τῶν ὑπουργῶν. Πιστεύεται ὅτι ἡ Ἰσπανία θὰ ὑποστῇ ἐτέραν σημαντικὴν ἥτταν καὶ κατόπιν θὰ ζητήσῃ τὴν ἀγῆνην ὑπὸ οὐλοσότητος ὄρους. Νῆαν ἐναπομείνασα ἔλπει εἰς τὴν Ἰσπανίαν εἶνε νὰ πείσῃ τὸν Αὐτοκράτορα Ἰωσήφ, ἵνα καταβάλῃ ἐγγάτην τιμὰν προστάθειαν, ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν παρῆσιν τῶν Δυνάμεων. Ὁ αὐτοκράτωρ ὁμως ἀδυνατεῖ μόνος νὰ παρέμβῃ, ἐλπίζει δὲ ὅτι καὶ ἡ Γαλλία σπουδαίως ἐνδιαφερομένη ἔνεκα χρηματιστικῶν λόγων θὰ ἐνεργήσῃ παρὰ ταῖς ἑλλείψεις δυνάμεων ἵνα παρέμβῃ. Μόνος λόγος τῆς καταστάσεως τῶν Δυνάμεων εἶνε ὅπως σωθῶν ὑπάρξει καὶ ἰδιοκτησίαι πολιτῶν. Ἀλλὰ ἡ διπλωματία δὲν ἀνέπτυξεν εἰσὶ αἰσθήματα φιλαλληλίας τοιαύτα.

Ὁ Μακ-Κινλέϊ ἀπεφάσισεν ὅπως ὡς ἀποζημιώσιν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ζητήσῃ καὶ τὴν πρόσκλησιν τῶν νήσων Χαβαῖ, ἐγνωστοποιήσας δι' ἧς τὸν σκοπὸν τοῦ τοῦτον εἰς τὴν βουλὴν. Ἡ Γερουσία ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν ταύτην. Ἀμερικανικὰ πολεμικὰ ἀποστάλῃσιν εἰς Πορτορίκον. Ἐπιβάται ἐθεσθίωσαν τὸν πρόεδρον ὅτι ἡ ἡσὸς δὲ καταλήφῃ ἐντὸς ἡμερῶν.

Ἀμερικανικὸν πολεμικὸν ἐκατανοήθησιν Ἰσπανικὸν ἱππικόν, ὅπερ ὑπεχώρησε πρὸς τὴν Ἀδριαν, ἀφῆσαν 60 πληγωμένους καὶ 15 νεκρούς. Τὸ ταχυδρομεῖον τοῦ συλληφθέντος Ἰσπανικοῦ «Ἀργοναύτου» ἀπεκάλυψε σπουδαίας κινήσεις τοῦ Ἰσπανικοῦ στρατοῦ, ἐτοιμαζόμενον νὰ συγκεντρωθῇ εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Κούβας. Ἐπίσης ἐθεσθίωθη ἡ οἰκτρὰ κατὰστασις τῶν ἐν Ἀδριαν.

Εἰδήσεις ἐκ τῆς Ἰσπανικῆς πρεσβείας παριστάς τὴν κατὰστασιν οἰκτράν. Ἡ ἐπανάστασις ἐπικτείνεται. Αἱματηραὶ συμπλοκαὶ γίνονται καὶ σὺλλήψεις κατὰ χιλιάδας διενεργούνται. Ἐκ Βαλεντίας ἀγγέλλεται ὅτι συνεληφθῆσαν οἱ διευθυνταὶ τῶν ἐφημερίδων τῶν Καρλιστῶν.

Εἰς τοὺς πολιτικούς κύκλους πιστεύεται ὅτι ἡ Ἀμερικὴ θὰ διατηρήσῃ τὰς Φιλιππίννας νήσους. Ἐνεκα τῶν συνεχῶν μεταβολῶν τῶν πολεμικῶν σχεδίων τῶν Ἰσπανῶν καὶ τῶν Ἀμερικανῶν φέρεται ὅτι ὁ πόλεμος θὰ παραταθῇ καὶ θὰ περιπλάξῃ. Ὁ Ἀμερικανὸς ναυαρχὸς Σάμψον προσαβεῖ νὰ προσελκύσῃ τὸν Ἰσπανικὸν στόλον εἰς τὰς Καναρίους νήσους.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ

Τὴν Δευτέραν διὰ τοῦ αὐστριακοῦ ἀτμοπλοίου ἀπῆλθον εἰς Βόλον οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Δυνάμεων διὰ τὴν ὁρθεσίαν καὶ εἰς τὸν ἡμετέρον οἱ κ. κ. Κωνσταντινίδης καὶ Χατζηκρίστης. Ὁ ἐπὶ τὸν δ. κ. Ζαφειρόπουλος καὶ Ὁρρανόης ἀνεχώρησαν ἀπὸ τῆς προγῆς. Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ἰσορροσίας ἀμέσως ἐκ Βόλου διὰ τοῦ σιδηροδρόμου θὰ διευθυνθῇ εἰς Καλαμπάκην καὶ ἐκκεῖθεν εἰς Μελισσιόματα πρὸς ἀποπεράτωσιν τῆς νέας ὁδοῦ.

Τὴν νύκτα τῆς Δευτέρας διὰ τοῦ δριπταγῶν «Μυκάλης» ἀνεχώρησεν εἰς Ἀγ. Μαρίναν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Λαμίαν ὁ ὑποστράτηγος κ. Τιμ. Βάσσος, διοικητὴς τῆς 1ης Μεραρχίας καὶ Ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ τῆς καταλήψεως τῆς Θεσσαλίας. Μετὰ τοῦ κ. Βάσσου ἀπῆλθον καὶ τινες ἀξιωματικοὶ τοποθετηθέντες εἰς τὴν ἑπὶ τῆς Μεραρχίας, ἦτοι οἱ ταγματάρχαι κ. κ. Βουλμπάτης καὶ Γεννάδης. Ὁ κ. Βά-

σσος πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του συνεργάσθη μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς καταλήψεως τῆς Θεσσαλίας, ἐλαβε δὲ ἐγγράφους τὰς ἰδηγίας ἐκ μέρους τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν. Ὁ κ. Βάσσος διὰ τὴν κατάληψιν θὰ συνενοηθῇ ἀπ' εὐθείας μετὰ τῶν ἐν Βόλῳ εὐρισκόμενων ἡμετέρων ἀντιπροσώπων.

Προγῆς διὰ τῆς «Ἑλλάδος» Γουδὶ ἀπῆλθον εἰς Βόλον οἱ ἀντιπρόσωποι παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ τῆς ἐκκένωσης κ. κ. Φοντάνας καὶ Προβελέγγιος. Κατ' ἐπιστολὰς χροσινὰς πληροφορίας, ἀντιπρόσωποι ἐκ μέρους τῶν Μ. Δυνάμεων διαβιόησαν οἱ κ. κ. Ποπὸν ἐκ μέρους τῆς Ἀγγλίας, Δυπὸν ἐκ μέρους τῆς Γαλλίας, Μάργκεν ἐκ μέρους τῆς Γερμανίας, Πετικόφ ἐκ μέρους τῆς Ρωσίας, καὶ οἱ ταγματάρχης Γκιετ ἐκ μέρους τῆς Αὐστρίας. Δὲν ὀρίσθη εἰσὶ δὲ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἰταλίας. Ἐκ μέρους τῆς Τουρκίας θὰ ὀρισθῶν δύο ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ ἑτέμ πασσά.

Τὴν Τρίτην τὸ ἀπόγευμα, κατὰ τηλεγραφικὰς εἰδήσεις ἐκ Σουλίας, κατέπλευσεν εἰς τὸν ἐκεῖ λημένα τὸ δριπταγῶν «Μυκάλη», ἐφ' οὗ ἐπέβησαν οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ στρατοῦ τῆς καταλήψεως μετὰ τὸν ἐπιτελεῖν του. Ὁ κ. Βάσσος ἀπῆλθεν ἀμέσως εἰς Λαμίαν καὶ ἀνέλαβε τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ, ἀναγγέλλας τοῦτο πρὸς τὸν κ. ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν ὑπουργῶν.

Τὴν Κυριακὴν ἐγένεον ἡ κλήρωσις τοῦ Λαχείου τῶν Ἀρχαιοτήτων, ἐκλήρωθησαν δὲ κατὰ σειράν αἱ ἐξῆς ἀριθμοί:

18720,	60335,	26242,	63613,	48166,
10253,	33780,	67962,	50512,	42829,
01158,	25268,	67204,	02146,	06841,
24917,	04030,	71653,	61867,</	

κάτοικοι πόλεως τινος ἢ ὠριτμένης ἐπαρχίας, ἀλλ' εἶνε δλοκλήρου τοῦ ἔθνους μεγάλοι πολῖται.

Ἄλλ' ἄς ἐλθωμεν εἰς τὸν Σαρίπολον.

Τὰ ἐν ἀρχῇ τοῦ σταδίου τοῦ καταλαβόντα αὐτὸν ἀτυχήματα, καθ' ἃ ἐν τοῖς ἀπομνημονεύμασιν αὐτοῦ γράφει, ὥθησαν τὴν εὐαίσθητον αὐτοῦ καρδίαν νὰ ἀφήσῃ τὴν περὶ τῶν ἄλλων μέριμναν καὶ ἐν πλήρει νεότητι νὰ τανύσῃ τῆς λύρας αὐτοῦ τὰς καλλιφώνους χορδὰς καὶ ἀτυχῆς τοῦ βίου ὁδοιπόρος νὰ εἰσέλθῃ εἰς τοὺς εὐθαλείς καὶ εὐώδεις λειμῶνας τῶν Μουσῶν. Ἐὖρε λοιπὸν τότε μόνον ἐν τοῖς ἀτυχήμασιν αὐτοῦ παρηγορίαν ἐν τῇ ποιήσει, εἰς ἣν ἤρξατο ἀσχολούμενος καὶ ἥς τοὺς καρπούς διέσωσεν ἐκδούσα εἰς τὰ «Μετὰ θάνατον» μία τῶν θυγατέρων αὐτοῦ, κατὰ ἰδίαν αὐτοῦ ἐπιθυμίαν.

Ἐν τῇ ἀρκούντως πλουσίᾳ ταύτῃ ποιητικῇ συλλογῇ ὑπάρχουσι καὶ τινὰ Ἑπειρωτικῆς ὑποθέσεως, ὅτινα καταχωρίζομεν κατωτέρω καὶ ἐν εἰς καταφαίνεται ὅτι ὁ νεαρὸς τότε ποιητὴς καὶ μετὰ ταῦτα διαπρεπὴς καὶ παγκοσμίῳ φήμῃς ἀπολαύων νομομαθὴς εἶχεν εἰς βῆθμόν ἐπιζήλον τὸ ποιητικὸν τάλαντον.

Ἰδοὺ τὰ ἐν λόγῳ ποιήματα :

Πρὸς τὴν φίλην μου

(ἐνδεσμένην τὴν πάτριον στολὴν)

Τῆς Δωδώνης εἶσαι νύμφη πλανωμένη εἰς τὰ δάση Κρούουσα μ' ἐπὶ χεῖρας τὸ χαλκόβροντον μαντεῖον Πῶς ἡ θεὰ βαθείας τὴν καρδίαν μου ταρασσεί

ὦ νεῆνις τῆς Ἑπείρου !
Πῶς ἐξάπτει τὴν ψυχὴν μου πρὸς τὴν μνήμην στιγμῶν θείων
Τοῦ τερπνοῦ ἐκείνου πρώτου τῶν ἐρώτων μας ὄνειρον!

Μόλις τῆς Κασσιόπας ἔβλεπα τὰ λευκὰ ὄρη
Μόλις μ' εἶδε τῶν Φαιάκων πλάνητα ἢ μικρὰ χώρα
Κ' εἰς τὸν ἦχον τῆς φωνῆς σου ἡ ψυχὴ μου ἐθεώρει
Τὴν τοῦ μέλλοντος μαντεῖον
Τὴν ζωὴν μου νὰ συνάψῃ ἔρωτος ἡ τερπνὴ αὔρα
Μὲ τὴν ἑμμουσον καὶ νέαν νύμφην μου τὴν Δωδωνίαν
Ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 8)15 Δεκεμβρίου 1845

ΛΥΚΟΥΡΣΙ

Περὶ τῆς ἀρχαίας πόλεως Λυκίας (Λυκούρσιον νῦν) καὶ τοῦ λιμένος αὐτῆς Ὀρχημεῦ (νῦν Ἀγίων Σαράντα).

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ὅτι ὁμοῦ συνετῆρει θρόνον ἐπισκόπων μέχρι τῆς Ζ' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν διασωθέντων καταλόγων, ὧν μνηστὰ ἐγένετο ἐν τοῖς ἐμπροσθεν· ἐκ τῶν πολλῶν δὲ νῶν, οὓς εἶχεν ἡ πόλις κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνους τρισμέγιστος ἦν ὁ τῶν ἁγίων 40, καθὼς μητρόπολις τῆς πόλεως· τοῦτου τοῦ ναοῦ διασώζονται καὶ σήμερον 40 ὑπόγειοι θόλοι στερεώτατοι, ἀνὰ εἰς εἰς ἕκαστον τῶν ἁγίων 40, ὥστε ἀπετελοῦντο 40 ναῖσκι, ὧν ὑπερθεῖν ἄλλοι τοσοῦτοι ἴσως, κατὰ τὴν βυζαντινὴν συνήθειαν, μὴ σωζόμενοι νῦν οὗτοι ἐρειπωθέντες διὰ τὰς διαφορὰς καιρικὰς περιστάσεις· εἰς ἕκαστον τῶν ὑπογείων διατηροῦνται βυζαντιναὶ Ἀγιογραφίαι ἀλώθη-τοι, ὡς καὶ ἐν κεραμίσις ἐντετυγισμένοις διάφοροι Ἐκκλησιαστικαὶ ἐφαῖς ἢ τροπάρια κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ὀνοματολογίαν· ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ φρούριον πολλὰ λείψανα οἰκοδομῶν ἐντετυγισμένα ἀτάκτως διὰ τὴν ἀμάθειαν τῶν τεκτόνων καὶ τῶν διευθυντῶν αὐτῶν· ἐκτὸς δὲ τῶν τειχῶν καὶ ἄλλα ὑπάρχον· ἐνθεν ἀνέκειθεν ἐπερριμμένα. Καὶ βεβαίως ἡ καταστροφὴ τῆς πόλεως καὶ ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς ἡλλοίωσε τὰ πάντα· πότε δ' ἐγένετο ἡ καταστροφὴ καὶ ὑπὸ τίνος, ἐν ἀκριβεῖς ἐπιστημονικῇ δυνάτει οὐκ ἔστιν εἰπεῖν· παραδόσεις τις παριστᾷ ὅτι ὁ περίφημος ναὸς τῶν ἁγίων 40 μετὰ τὴν ἐρήμωσιν τῆς πόλεως ἀποκατέστη Μοναστήριον περίφημον καὶ πλουσιώτατον, κατέχον βιβλιοθήκην καὶ κτήματα μεγάλῃς ἐκτάσεως ἐν τῇ πεδιάδι Δελβίνου· ἀλλὰ κατεστράφη βραδύτερον ἐν ταῖς μεταξὺ τῶν Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν ταραχαῖς, καθ' ἃς, ὡς λέγει ἡ παράδοσις, ὁ Ἡγούμενος τοῦ Μοναστη-

Πρὸς τὴν φίλην μου

— Πῶς... ἐντύπωσιν καμμίαν ἡ ψυχὴ σου δὲν ἤ-
τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὅτε [σθάνθη
ἔρρεον τὰ δάκρυά μου καὶ τὸ χρῶμα ἐμαράνθη...
Ἀιώνιος στήν ψυχὴν μου αἱ στιγμαὶ ἐκεῖναι αἱ πρώται
θέλουν μείνει χαραγμέναι
ὅσοι ἂν παρέλθουν χρόνοι
Καὶ ἂν σβύσουν τῶν ἐρώτων οἱ ἐξαιεῖς μου πόνοι
καὶ τὴν κόμην μου ἂν στέψουν γραῖαι τριχῆς λευκα-
[μένα]

— Ἄλλ' ἀτάραχος μ' ἐφάνης... Ποταμὸν βυθυρο-
τοῦ ἀνὴρὸς προσομοιάζει [οὔντα
ἡ ψυχὴ ἢ ταραχθεῖσα· ρύακα δὲ κελαδούντα
ἢ τῆς γυναικὸς φιλότατης· καὶ τὸ στήθος τῆς σφαδάζει
ὅταν λύπη τὸ προσκρούσει·
ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ρέει
τρυφερόν ἄθρον δάκρυ, ἐλαφροῦται, ἀναπνεύει...
πλὴν τὸν λυπημένον ἄνδρα ἄβυσσοι περικυκλοῦσι·

Ἐν Ἰωαννίνοις, 2 Δεκεμβρίου 1845

Α'

Γνωρίζεις τοὺς πόρους ψυχῆς ἀγαπώσης,
πῶς δύνασαι, φίλη, σκληρὰ νὰ δειχθῇς;
πῶς δύνασαι νεῦμα γλυκὺ νὰ μὴ δώσης;
καὶ φίλημα φίλου νὰ τὸ δεχθῇς;

Β'

Ὡς τὴν εὐδίον ἡμέραν μακρὰ νέφη κηλιδώνουν
ὡς τὸ κύμα τῆς θαλάσσης ἐλαφρὰ πνοὴ ριπίζει,
Καὶ ἐρώτων φανεραὶ ἔχθραι ἐραστὰς βρυσηλιγώνουν
Ἄλλ' ἐν φίλημα ἀγάπης ὄλα, φίλη, τάφανίζεαι.

Ἐν Ἰωαννίνοις, 16 Ἰουνίου 1846

Ἡ αὐγὴ δροσίζει, φίλη, τὰς ροδοχρῶς παρειάς σου.
καὶ κλειστὰ κρατεῖ ὁ ἔρωτος τὰ μεγάλα βλέφαρά σου·
διατὶ μακρὰν σ' ἀκόμα τόσας χάριτας νὰ βλέπω;
διατὶ ἐγὼ σιμά σου
τοὺς καρπούς τοῦ ἔρωτός μας στὰς ἀγκάλας σου δὲν
[δρέπω]

Ἐξυπνος ὅπου εἶσαι τὴν καρδίαν μου φλογίζεις,
καὶ ἥρεμα κοιμωμένη τὴν ψυχὴν μου βραχνίζεις.
Δρόσον εἰς τὰ φλογισμένα σπλάγχνα μου, ὦ χῦσον
μὲ θερμαίνεις, μὲ κλονίζεις [φίλη
ἄφες με νὰ πλησιάσω πρὸς τὰ χεῖλη θερμὰ χεῖλη.
Ἐν Ἰωαννίνοις, 22 Ἰουνίου 1846

ρίου καὶ ἡ ἀδελφότης τῶν ἐν αὐτῷ ὀρθοδόξων καλογηρῶν οὐκ ἠθέλησε τὸν Πάπαν ἀναγνωρίσαι· διὸ καὶ θυμωθεὶς ὁ Πάπας διέταξε τὸν παρὰπλέοντα τότε τὰ παράλια τῆς Ἑπείρου στῶν αὐτοῦ ἵνα καταστρέψῃ αὐτό, ὅπως καὶ ἐγένετο. Μετὰ ταῦτα ἡ Βενετία ὅπως κατέστη κυρία σχεδὸν ἀπάντων τῶν παραλίων φρουρίων τῆς Ἑπείρου, ἐλαβεν ὑπὸ τὴν κατοχὴν αὐτῆς καὶ τοὺς Λυκούρσιους, παρ' οἷς καὶ τὸ φρούριον ἀνήγειρε, καὶ φρουρὰν διέτηρει ὅπως καὶ εἰς τὸ παρὰκείμενον Βουθρωτὸν (Βισαρίον νῦν). Ἄλλ' ὁ Ἀλῆ-πασσὰς γενόμενος κύριος ἀπάσης τῆς Ἑπείρου κατέσχε καὶ τὸ Λυκούρσιον καὶ διέτηρει ἐκεῖ φρουρὰν ἐπισκευάσας τὸ φρούριον, ἐξ οὗ ἐπετήρει τὴν Νίβιτζαν καὶ τὴν Χειμάρραν καιροσκοπῶν τὴν καταδάμασιν αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Λυκούρσιῶται ἐδείκνυν συμπαθείας πρὸς τοὺς γείτονας αὐτῶν ἀνδρείους Νιβιτσιώτας, γενναίως πολεμοῦντας πρὸς τὸν Ἀλῆν, οὗτος φιλέκδικος, ὡς πάντοτε, μετετόπισε τοὺς Λυκούρσιῶτας εἰς τὸν κάτωθεν τοῦ χωρίου αὐτῶν κείμενον λόφον ὀνόματι Τσιούκαρ κατακαύσας τὴν κόμην· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ἀπὸ Τσιούκας οἱ Λυκούρσιῶται συνέδραμον παντοιοτρόπως τοὺς Νιβιτσιώτας ὀργισθεὶς ὁ τύραννος ἠνάγκασεν αὐτοὺς κακεῖθεν νὰ διασκορπισθῶσιν εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἑπείρου, τινὲς δὲ καὶ εἰς Κέρκυραν. Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἀλῆ συνηθροίσθησαν εἰς Λυκούρσιον οἱ πλείστοι τῶν φυγάδων καὶ ἀνήγειραν πάλιν τὸ χωρίον καλλιεργούντες τὰ κτήματα αὐτῶν, ἀπερ' ἡ Γ. Πύλη παρέχωρησε διατηροῦσα μόνον τὸ φρούριον. Ἄλλ' ὅτε ὁ Γκιρκέκας κατὰ τὸ 1847 ἤγειρεν εἰς ἐπανάστασιν τοὺς Τούρκους καλὸν τῆς Ἑπείρου κατὰ τοῦ Σουλτάνου, ἐλευρίσας τὸ φρούριον καὶ κατεῖχε· ἐπὶ οὗ μὴ νας, καθ' οὗ διήρκεσεν ἡ ἐπανάστασις τῶν Ἀλβανῶν, συντηρομένων ὑπὸ τοῦ ζαιμηνήστου Κωλέττη· μετὰ ταῦτα ἡ Γ. Πύλη, περὶ τῆς ἀλβανικῆς ἐπανάστασις, ἐνεκα τοῦ τότε δυστυχῶς ἐπισυμβάντος θανάτου τοῦ Κωλέττου, ἀφῆκεν εἰς ἀχρηστίαν ἀφοπλίσας τὸ φρούριον καὶ μεταβιβάσας εἰς Κ]πολιν ὁπὼ χαλκίνα βενετικὰ κανόνες ἐξ αὐτοῦ, ἀπερ' ἐκεῖ καὶ εἰς χαλκίνα νομίσματα μετεποιήσατο.

Πρὸς κοιμωμένην

Ὁ γλυκὺς ὕπνος τὰ βλέφαρά σου
κρατεῖ κλεισμένα, καλὴ φίλη
παίζει ὁ Ζέφυρος στὰ μαλλιά σου,
ὁ Ἔρως κάθηται εἰς τὰ χεῖλη

ὦ μὴ ξυπνήσης, ἀκόμη μένει
σ' αὐτὴν τὴν θέσιν, καὶ μὲ μαγεύεις·
τὸ πρόσωπόν σου στὸ στήθος κλίνει,
ὦ στήν ψυχὴν μου σὺ βασιλεύεις.

Εὐπνᾶς, τὰ χεῖλη σου μετιδῶσι·
κ' οἱ μαργαρίται τοῦ στόματός σου
ἂν γλυκὺ φίλημα προκαλῶσιν
ὦ, λάβε, λέγει ὁ φίλτατός σου.

Ἐγραφε καὶ εἰς τὸν μετὰ ταῦτα βίον τοῦ ποιήματα ὁ Σαρίπολος· καὶ ἐν ἡμέραις εὐτυχείας δὲν ἐλησμονεῖ τὴν παραμυθίσασαν αὐτὸν μουσαν, προτιμῶν νὰ θυσιάσῃ τῆς σχολῆς του τὰς ὥρας εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῆς.

Ἄλλ' ὅπερ δέον ἐνταῦθα νὰ σημειωθῇ εἶνε τὸ ἐξῆς. Τὰ πρώτα αὐτοῦ ποιήματα, ὅτινα ἀναγνωσθέντα ἔτυχον τῆς προσηκούσης ἐκτιμήσεως ὑπὸ τῶν ἐπιζώντων τότε μεγάλων ποιητῶν Σολωμοῦ κλπ., δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀποσπᾶσιν αὐτὸν οὔτε νὰ ἐμποδίσωσιν εἰς τὴν μετὰ ζήλου ἐπίδοσιν εἰς τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ, εἰς ἣν ἐπεδόθη βοήθους καὶ τῆς τύχης.

Διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ οὐχὶ διὰ τῆς ποιήσεως ὁ Σαρίπολος ἀνεδείχθη μέγας· διὰ τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐκυτὸν ἐδόξασε καὶ τὴν πατρίδα του ἐτίμησεν. Ἡ ἐπιστήμη, ἣν ἐνθέρμως ἠγάπησε καὶ ἥς μέχρι τῶν τελευταίων του στιγμῶν ἐπεμελεῖτο, προσεπόρσεν αὐτῷ δόξαν, τιμὴν, χρήματα, ἀνώτερα ἀξιώματα καὶ ὅη καὶ τὴν ἀθανασίαν, ἀντὶ τῆς πενίας, τῶν στερήσεων, τῆς λήθης, τῆς... λήθης, εἰς ἃ καταδικάζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, δυστυχῶς, οἱ περὶ τὴν ποίησιν ἀσχολούμενοι.

Τοῦ Κωλέττου τὰ σχέδια ἦσαν λαμπρά· ἀλλ' ἐλλείπει ἀτυχῶς ὁ μέγας νοῦς, ὅπως πραγματοποιήσῃ αὐτά. Εἰς τὸ Λυκούρσιον ἐγένετο ὑπὸ τὸν Χειμαρριώτην Στεφάνου ἐκστρατεία, ἀλλ' ἐπέτυχεν ὡς γνωστόν, ἐσχάτως δὲ ἐνθ' ὅσῃσιν ἡ Ἑπείρος, ἀνοικταῖς ἀγκάλας, περιέμενε τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν καὶ στόλον, Τούρκοι δὲ καὶ Χριστιανοὶ συνηνοῦντο ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημείου· ἠρκεῖσθαι ὁ Ἑλληνικὸς μόνον στόλος νὰ κανονισθῇ τινὰ καταστήματα, καὶ ταῦτα χριστιανικά, εἰς ἀγίους 40 καὶ νὰ παρὰπλήρῃ τὰ παράλια τῆς Ἑπείρου, ὡς εἰς διασκέδασιν μεγάλῃς πολιτικῆς βλακείας τῆς σημερινῆς Ἑλληνικῆς γενεᾶς, ἡ ἱστορία μετ' οἴκτου ἐλευνότερου, οὐδέποτε θέλει παραστήσει· τοὺς δὲ διευθυνοῦντας ἐξ Ἀθηνῶν τὰ τοιαῦτα πολιτικὰ κινήματα, μελαινωτέροις χρώμασιν οὐ δυνάσεται παραστήσαι τὴν παιδαριώδη αὐτῶν πολιτικὴν (ἂν πρέπη νὰ ὀνομασθῇ οὕτως, εἰ μὴ τι χεῖρον αὐτῆς) ἡ ἱστορία τοῦ μέλλοντος Ἑλληνισμοῦ.

Τέλος πάντων τὸ μὲν ὄνομα Λυκούρσιον διτηρήθη εἰς τὸ χωρίον, τὸ ἐπὶ τοῦ λόφου, καταστραμμένον ἤδη τὸ 40 εἰς τὸν λιμένα. Τὰ μόνον προτόντα, δι' ἃ τὸ Λυκούρσιον διακρίνεται ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δελβίνου, εἰσὶ τὰ ἐγγύα καὶ τὰ φαρόλια καὶ τὰ μὲν ἐγγύα ἐν τοῖς ποταμοῖς Σιμδεντὶ (Βιστριτσα) καὶ Καλεσιώτῃ, καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν σχηματιζόμενα ἐλὼ ἀφρύνονται· εἰσὶ δὲ ἡδύτατα τὴν γεῦσιν καὶ λιπαρώτατα τὰ δὲ φαρόλια ἐν τῇ ὑπὸ τὸ Λυκούρσιον πεδιάδι σπείρονται· ἐστὶ δ' ἐκ τοῦ εἶδους, ὅπερ ἐν τῇ ἐλευθερᾷ Ἑλλάδι καλοῦσι Λόλια, ἀλλ' ἀρίστης ποιότητος καὶ γεύσεως ἐξόχου. Ἐκεῖ γίνεται καὶ εἶδος τι καπνοῦ, ὅπερ καλεῖται ἐγγυροφ ὀνόματι τῆς μύτης, καὶ ἔχει φύλλα ἐπιμήκη καὶ στενά, εἰς ἃ τὰ σιγάρα σπινθηροβολοῖ καὶ διακρίνει εὐδιάκων μοναδικήν, ὡς τὸ περίφημον ὕσσωπον, πληροῦσα τὰ δωμάτια ἀρωματικῆς τινος ὀσμῆς, λίαν εὐαρέστου καὶ θελητικῆς· ἀλλὰ φυτεύεται εἰς μικρὰν ποσότητα διὰ τὴν μεγάλην αὐτοῦ τιμὴν καὶ ἀξίαν, ὅταν γνήσιον ἦ.

Ἀθαν. Πετρίδης
πρόφρ. Σχολάρχης Πειραιῶς